

ਖੁਲਾਸਾ ਖੁਤਬਾ ਜੁਮਆ 21.08.2020

ਵੱਲੋਂ : ਨਜ਼ਾਰਤ ਨਸ਼ਰੋ ਇਸ਼ਾਅਤ ਕਾਦੀਆਂ

ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਮਰਤਬਾ ਰਖੱਣ ਵਾਲੇ ਬਦਰ ਦੇ ਸਹਾਬੀ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਬਿਨ ਅਵਾਮ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਦੇ ਸਦਗੁਣਾ ਦਾ ਇਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜ਼ਿਕਰ

ਸਯੱਦਨਾ ਹਜ਼ਰਤ ਅਮੀਰੁਲ ਮੋਮਿਨੀਨ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਖ਼ਾਮਿਸ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ ਬਿਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਦੇ ਜੁਮਏ ਦੇ ਖੁਤਬੇ ਦਾ ਸਾਰ ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਨੇ 21 ਅਗਸਤ 2020 ਈ. ਨੂੰ ਮਸਜਿਦ ਮੁਬਾਰਕ, ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ (ਬਰਤਾਨੀਆ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ أَمَّا بَعْدُ فَاعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ -
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ - الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ - الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ - مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ - إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ -
إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ - صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ -

ਤਸੱਹੁਦ, ਤਊਜ਼ ਅਤੇ ਸੂਰਤ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਦੀ ਤਲਾਵਤ ਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ਰ ਅਨਵਰ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ ਬਿ ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ :

ਅੱਜ ਜਿਸ ਸਹਾਬੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਬਿਨ ਅਵਾਮ ਹੈ । ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਅਵਾਮ ਬਿਨ ਖਵੀਲਦ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਸਫੀਆ ਬਿੰਤ ਅਬਦੁਲ ਮੁਤਲਿਬ ਸੀ ਜੋ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੀ ਭੂਆ ਸਨ । ਆਪ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਜ਼ਰਤ ਖੁਦੈਜਾ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਲਾਹ ਅਨਹਾ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਸਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਦੀ ਬੇਟੀ ਹਜ਼ਰਤ ਅਸਮਾਅ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ । ਇਉਂ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨਬੀ ਕਰੀਮ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਹਮਜ਼ੁਲਫ਼ (ਸਾਂਝੂ) ਵੀ ਸਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਦੇ ਬਾਦ ਇਸਲਾਮ ਕੁਬੂਲ ਕੀਤਾ । ਇਸਲਾਮ ਕੁਬੂਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਚੌਥੇ ਜਾਂ ਪੰਜਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨੇ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਅਤੇ ਕਈ ਰਿਵਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਠ ਜਾਂ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਇਸਲਾਮ ਕੁਬੂਲ ਕੀਤਾ । ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਉਹਨਾ ਦੱਸ ਖੁਸ਼ ਕਿਸਮਤ ਸਹਾਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਨੂੰ ਹਜ਼ਰਤ ਰਸੂਲੇ ਕਰੀਮ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਇਹਨਾ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਵਰਗ ਦੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾ ਛੇ ਅਸਹਾਬੇ ਸੂਰਾ (ਪਰਾਮਰਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਛੇ ਸਹਾਬੀਆਂ) ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸਨ, ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਨੂੰ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਹਾਂਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਗਲਾ ਖਲੀਫ਼ਾ ਚੁਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ।

ਜੱਦ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨੇ ਇਸਲਾਮ ਕੁਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਤਾਂ ਆਪ ਦੇ ਚਾਚਾ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕ ਚਟਾਈ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟਕੇ ਪੂੰਝਾਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਸਲਾਮ ਛੱਡਕੇ ਕੁਫ਼ਰ ਵੱਲ ਪਰਤ ਜਾਣ ਪਰ ਆਪ ਇਹੋ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਹੁਣ ਮੈਂ ਕੁਫ਼ਰ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਪਰਤਾਂਗਾ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਹਬਸ਼ੇ ਵੱਲ ਦੋਹਾਂ ਹਿਜਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜੱਦ ਆਪ ਹਿਜਰਤ ਕਰਕੇ ਮਦੀਨੇ ਆਏ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁੰਜਰ ਬਿਨ ਮੁਹੱਦ ਕੋਲ ਠਹਿਰੇ । ਹਜ਼ਰਤ ਅਸਮਾਅ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹਾ ਜੋ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਬਿਨ ਅਵਾਮ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਰਿਵਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਜੱਦ ਮੈਂ ਮੱਕੇ ਤੋਂ ਹਿਜਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਗਰਭਵਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਦਸੱਦੀ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਕਬਾ ਅਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਪੜਾਅ ਕੀਤਾ, ਅਬਦੁਲੱਹ ਬਿਨ ਜੁਬੈਰ ਉੱਥੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਫਿਰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਲੈਕੇ ਨਬੀ ਕਰੀਮ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਈ । ਆਪਨੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਫਿਰ ਇਸ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਲੁਆਬ (ਮੂੰਹ ਦੀ ਲਾਰ, ਖੁੱਕ) ਪਾਇਆ । ਪਹਿਲੀ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਇਸਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਗਈ ਉਹ ਰਸੂਲੇ ਕਰੀਮ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਲੁਆਬ ਸੀ, ਫਿਰ ਆਪਨੇ ਖਜੂਰ ਨੂੰ ਰਬਾਕੇ ਇਸਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਬਰਕਤਾਂ ਦੀ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਬੱਚਾ ਸੀ ਜੋ ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ । ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਰੱਬ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਾ ਮਾਣ ਨਸੀਬ ਕਰੇ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਸਈਦ ਬਿਨ ਮੁਸੈਬ ਰਿਵਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਬਿਨ ਅਵਾਮ ਪਹਿਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੇ ਮਾਰਗ ਵਿੱਚ ਮਿਆਨ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਸੀ । ਇਕ ਵਾਰ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨੂੰ ਅਚਨਚੇਤ ਕਿਸੇ ਪਾਸਿਓਂ ਅਵਾਜ਼ ਆਈ ਕਿ ਮੁਹੱਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਝੱਟ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਲੈਕੇ ਨਿਕਲੇ । ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜੁਬੈਰ ਰੁੱਕ ਜਾਓ ! ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ ? ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਮੈਂਨੂੰ ਇਕ ਅਵਾਜ਼ ਆਈ ਸੀ ਕਿ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਆਪ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸੀ ਜੇਕਰ ਮੈਂਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿਤਾ । ਤਾਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਰੱਬ ਦੀ ਸਹੁੰ ਮੈਂ ਨਿਸ਼ਚਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੱਕੇ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਆਂ । ਨਬੀ ਕਰੀਮ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਆਪ ਲਈ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੁਆ ਕੀਤੀ । ਇਕ ਰਿਵਾਇਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਆਪ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਲਈ ਵੀ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਬਦਰ ਦੀ ਜੰਗ ਤੇ ਉਹਦ ਦੀ ਜੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਰੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਰਸੂਲੇ ਕਰੀਮ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਰਹੇ । ਉਹਦ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਨਾਲ ਦਿੜ੍ਹਪੈਰੂੰ ਰਹੇ ਅਤੇ ਆਪ ਨਾਲ ਮੌਤ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਬੈਅਤ ਕੀਤੀ । ਮੱਕੇ ਦੀ ਫਤਹ ਮੌਕੇ ਮੁਹਾਜਰਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਝੰਡਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਝੰਡਾ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਕੋਲ ਸੀ । ਬਦਰ ਦੇ ਦਿਨ ਨਬੀ ਕਰੀਮ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਨਾਲ ਕੇਵਲ ਦੋ ਘੋੜੇ ਸਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਇਕ 'ਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਸਵਾਰ ਸਨ । ਬਦਰ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨੇ ਜ਼ਰਦ (ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੀ) ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ । ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਦੇਖਕੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਜੁਬੈਰ ਨਾਲ ਰਲਦੇ ਮਿਲਦੇ ਉਤਰੇ ਹਨ । ਅਰਥਾਤ ਜੋ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਰੱਬ ਨੇ ਮਦਦ ਲਈ ਭੇਜੇ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਇਸੇ ਪੱਗ ਨਾਲ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਬਦਰ ਦੀ ਜੰਗ ਦੇ ਦਿਨ ਉਬੈਦਰ ਬਿਨ ਸਈਦ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਮੁੱਠਭੇੜ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਹੱਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਜਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਕੇਵਲ ਅਖੌਂ ਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕੁਨੀਅਤ (ਗੋਤ) ਅਬੂਜ਼ਾਤੁਲ ਕਰਸ਼ ਸੀ ਉਹ ਕਹਿਣ ਲਗਾ ਮੈਂ ਅਬੂਜ਼ਾਤੁਲ ਕਰਸ਼ ਹਾਂ, ਇਹ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਮੈਂ ਉਸ 'ਤੇ ਬਰਛੀ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮ ਲਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਉੱਥੇ ਹੀ ਮਰ ਗਿਆ । ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਪੈਰੂ ਉਸ 'ਤੇ ਰਖਕੇ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਉਹ ਬਰਛੀ ਖਿਚਕੇ ਕੱਢੀ, ਉਸਦੇ ਦੋਵੇਂ ਕੰਢੇ ਮੁੜ ਗਏ ਸਨ । ਉਰਵਾਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ

ਵਸਲਮ ਨੇ ਉਹ ਬਰਛੀ ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੁਬੈਰ ਤੋਂ ਤਲਬ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹਨਾ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ । ਜੱਦ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੁਬੈਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਫਿਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਨੇ ਉਹ ਬਰਛੀ ਤਲਬ ਕੀਤੀ, ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੁਬੈਰ ਨੇ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ । ਜੱਦ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਨੇ ਆਪ ਤੋਂ ਉਹ ਬਰਛੀ ਤਲਬ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪ ਨੇ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ । ਜੱਦ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੁਬੈਰ ਨੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ । ਫਿਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ਰਤ ਉਸਮਾਨ ਨੇ ਉਹਨਾ ਤੋਂ ਉਹ ਬਰਛੀ ਤਲਬ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੁਬੈਰ ਨੇ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ । ਜੱਦ ਹਜ਼ਰਤ ਉਸਮਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਹ ਹਜ਼ਰਤ ਅਲੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਗਈ । ਅਖੀਰ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬਦੁਲੱਹ ਬਿਨ ਜ਼ੁਬੈਰ ਨੇ ਉਹਨਾ ਤੋਂ ਲੈ ਲਈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਰਹੀ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬਦੁਲੱਹ ਬਿਨ ਜ਼ੁਬੈਰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੁਬੈਰ ਬਿਨ ਅਵਾਮ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਦ ਦੀ ਜੰਗ ਦੇ ਦਿਨ ਨਬੀ ਕਰੀਮ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਾਂਪਿਆਂ ਨੂੰ ਜਮਾਂ ਕੀਤਾ ਅਰਥਾਤ ਮੈਥੋਂ ਇਉਂ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣ । ਹਜ਼ਰਤ ਜਾਬਰ ਬਿਨ ਅਬਦੁਲੱਹ ਤੋਂ ਰਿਵਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਖੰਦਕ ਦੀ ਜੰਗ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਹਰ ਨਬੀ ਦਾ ਹਵਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਹਵਾਰੀ ਜ਼ੁਬੈਰ ਹਨ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਖ਼ੈਬਰ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਯਹੂਦ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਰਦਾਰ ਮਰਹਬ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਬਿਨ ਮੁਸਲਮਾ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਯਾਸਿਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਉਸਨੇ ਨਾਰਾ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੌਣ ਹੈ ਜੋ ਮੇਰਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰੇਗਾ । ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੁਬੈਰ ਉਸਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇ । ਹਜ਼ਰਤ ਸਫ਼ੀਆ ਨੇ ਨਬੀ ਕਰੀਮ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੇ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ! ਇਉਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਮੇਰੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨਸੀਬ ਹੋਵੇਗੀ । ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਤੇਰਾ ਬੇਟਾ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਰੇਗਾ । ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੁਬੈਰ, ਯਾਸਿਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਨਿਕਲੇ ਅਤੇ ਉਹ ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੁਬੈਰ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ । ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੁਬੈਰ ਤਿੰਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਉਸ ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕੁਫ਼ਾਰ ਲਈ ਹਜ਼ਰਤ ਹਾਤਿਬ ਬਿਨ ਅਬੀ ਬਲਤਾਤਾ ਦਾ ਪਤੌਰ ਲੈਕੇ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਸਾਨੀ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੁਬੈਰ ਦਾ ਦਾ ਵਾਕਿਆ ਬਿਆਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਫ਼ਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੌਕੇ ਦੀ ਫ਼ਤਹ ਦੇ ਮੌਕੇ ਜੱਦ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਹੁਬੁਲ ਨਾਂ ਦੇ ਬੁੱਤ ਉੱਪਰ ਆਪਣੀ ਛੜੀ ਮਾਰੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਡਿਗਕੇ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੁਬੈਰ ਨੇ ਅਬੂ ਸੁਫ਼ਿਆਨ ਵੱਲ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, ਅਬੂ ਸੁਫ਼ਿਆਨ ਚੇਤੇ ਹੈ ਉਹਦ ਦੇ ਦਿਨ ਜੱਦ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਚੁਰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਖੜੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ‘ਆਲਾ ਹੁਬੁਲ’ ਹੁਬੁਲ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਬੁਲੰਦ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਹੁਬੁਲ ਨੇ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹਦ ਦੇ ਦਿਨ ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਉੱਪਰ ਜਿੱਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ । ਅੱਜ ਦੇਖਦੇ ਹੋ ਸਾਹਮਣੇ ਹੁਬੁਲ ਦੇ ਟੋਟੇ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ । ਅਬੂ ਸੁਫ਼ਿਆਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜ਼ੁਬੈਰ ਇਹ ਗਲੱਹ ਹੁਣ ਜਾਣ ਦਿਓ । ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਹੱਮਦ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਖੁਦਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅੱਜ ਜੋ ਕੁਝ ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਦੇ ਨ ਹੁੰਦਾ । ਸੋ ਇਹੋ ਰੱਬ ਹੈ ਜੋ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦਾ ਰੱਬ ਹੈ ।

ਸ਼ਾਮ (ਹੁਣ ਸੀਰਿਆ) ਦੀ ਫ਼ਤਹ ਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰੋ ਬਿਨ ਆਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮਿਸਰ ਉੱਪਰ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ । ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਨੇ ਫ਼ਸਤਾਤ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਘੇਰਾ ਕਰ ਲਿਆ । ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰੋ ਬਿਨ ਆਸ ਨੇ ਕਿਲੇ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਬੁੜ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਤੋਂ ਜੱਥਾ ਰਵਾਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਨਤੀ ਕੀਤੀ । ਹਜ਼ਰਤ

